ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

ALFONS MUCHA
(* 1860 – † 1939)

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí: 1889–1934
Značka fondu: 87
Číslo evidenčního listu NAD: 124
Evidenční číslo inventáře: 165
Zpracovala: Lucie Večerníková
Místo: Praha 2018

Alfons Mucha (1860–1939)

Alfons Maria Mucha se narodil 24. 7. 1860 v Ivančicích v rodině soudního zřízence Ondřeje Muchy a jeho manželky Amálie. Měl dvě vlastní sestry, Annu a Andělu. Mucha studoval nejprve na Slovanském gymnáziu v Brně. Zde si též přivydělával jako chrámový zpěvák v petrovském chlapeckém sboru. Po neúspěchu u přijímacích zkoušek na pražskou Akademii krátce pracoval jako písař u ivančického soudu. V této době připravoval ochotnická divadelní představení, maloval dekorace a plakáty, navrhoval pozvánky. Z roku 1875 pochází Muchova první známá přesně datovaná kresba, jedná se o pastel představující Janu z Arku na hranici.

Roku 1879 Mucha odchází do Vídně pracovat jako malíř divadelních dekorací do firmy Kautský-Brioschi-Burghardt. Poté odešel do Mikulova, kde maloval portréty místních obyvatel. V roce 1883 byl pozván hrabětem Khuen-Belassim k vytvoření dekorací interiérů zámku Emín nedaleko Hrušovan nad Jevišovkou. O dva roky později Mucha odešel na Akademii výtvarných umění do Mnichova, poté do Paříže na Julianovu akademii, z níž však přešel na Colarossiho akademii. Roku 1892 byl pověřen ilustrovat Scènes et épisodes de l'histoire d'Allemagne (Výjevy a epizody z německé historie) od Charlese Seignobose. K osudovému zlomu v jeho kariéře došlo v roce 1894, když získal objednávku na plakát pro Sarah Bernhardtovou. Nejslavnější Muchovo období nastalo na přelomu 19. a 20. století, kdy pracoval v Paříži.

Dne 10. června 1906 se Alfons Mucha v kostele sv. Rocha na Strahově oženil s o 23 let mladší Marií Chytilovou a odjel do Spojených států, aby si vydělal na realizaci svého velkého snu, Slovanské epopeje. Dostalo se mu tam uvítání jako největšímu dekorativnímu umělci světa. Přesto se toužil vrátit do vlasti.

Mucha však nebyl pouze grafikem a tvůrcem světoznámých plakátů ve stylu art nouveau. Všestranným nadáním zasahoval do všech uměleckých oborů, sochařstvím počínaje a divadlem konče. Stal se známým jako umělec pracující v oboru užitého umění, kromě reklamních plakátů tvořil i návrhy obalů pro celou řadu spotřebních předmětů, maloval návrhy jídelních menu, kalendářů a dekorativních zástěn, doplňoval knihy svými ilustracemi, např. Otčenáš (Le Pater, 1899), mimo jiné vytvořil grafickou předlohu k první československé poštovní známce a navrhoval i grafickou podobu československých bankovek. Jeho tvorba zahrnuje návrhy interiérů, nádobí, šperků, ale i návrh okna v katedrále sv. Víta v Praze. Mucha celý život snil o realizaci cyklu velkoformátových obrazů, kterým chtěl shrnout dějiny slovanského národa. Svá plátna maloval na zámku Zbiroh od roku 1910. Jako pomocníka zaměstnal Václava Matouška, který se u něj učil také malovat. Slovanská epopej byla dokončena v roce 1928 a Muchův americký mecenáš Charles R. Crane ji věnoval Praze.

Mucha byl také dobrým fotografem, který své snímky využíval jako předlohu při své malířské tvorbě. Kompozičně se tak velmi podobají jeho slavným obrazům. Dokumentace z cest z Ruska z období před Říjnovou revolucí tvořila důležité podklady právě pro cyklus Slovanská epopej. Když Mucha dostal od komisaře pařížské Světové výstavy v roce 1900 za úkol vyzdobit pavilon Bosny a Hercegoviny, vypravil se s fotoaparátem na Balkán a až poté začal malovat obří dekorativní panel, které bylo dominantou vídeňské expozice. Je považován za zakladatele české školy klasického fotografického aktu. Alfons Mucha zemřel v Praze 14. července 1939 po výslechu gestapem na zápal plic. Pochován je na Slavíně na Vyšehradském hřbitově.

Literatura (výběrově)

Bydžovská Lenka, Srp Karel, Alfons Mucha: Slovanská epopej, Praha 2011

Moucha Josef, Alfons Mucha, Praha 2005
Mucha Jiří, Alfons Mucha, Praha 1982
Mucha Jiří, Kankán se svatozáří. Život a dílo Alfonse Muchy, Praha 1969
Orlíková Brabcová Jana Alexandra, Alfons Mucha, Praha 1996
Ulmer Renate, Alfons Mucha. Mistr secese, Praha 2003
Wittlich Petr, Art Nouveau 1900, Praha 1975
Wittlich Petr, Česká secese, Praha 1982
Wittlich Petr, Malíři české secese, Praha 2012

Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond Alfonse Muchy byl získán z několika různých zdrojů. Část archiválií byla zakoupena v antikvariátu Kniha, n.p. (AA 25, AA 1573, AA 1709, AA 1834, AA 2307, AA 2583, AA 2633, AA 2877) v letech 1964 až 1977, další v antikvariátu Dlážděná (AA 2988) v roce 1983. Fotografie (AA 3458 – AA 3459 a AA 4230) byly převedeny z oddělení Dokumentace NG. Poslední soubor písemností (AA 3931) byl zakoupen v roce 2007 v antikvariátu Ztichlá klika.

Archivní charakteristika fondu

Pozůstalost Alfonse Muchy je velmi skromná. Obsahuje korespondenci, ve většině adresovanou neznámému adresátovi. Soubor dopisů (AA 2988) zakoupených roku 1983 pojednává o vztahu A. Muchy s Berthe de Lalande v celé jeho osmileté historii, dále zahrnuje dopis psaný ve vinárně u Michauda v Paříži psaný střídavě J. V. Krämerem a A. Muchou a adresovaný Rudolfu Váchovi (včetně dvou kreseb Luďka Marolda nebo Alfonse Muchy). Za pozornost stojí i osobní fotografie malíře.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2018. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 25, AA 1573, AA 1709, AA 1834, AA 2307, AA 2583, AA 2633, AA 2877, AA 2988, AA 3458-3459, AA 3599, AA 3724, AA 3931 a AA 4230.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
	Korespondence přijatá				
1	**Charpentier F.** Paris (Paříž), 4. 1. 1917 (franc.)	1 list	1917	2988	1
	Korespondence odeslaná				
2	**Boettinger Hugo** Praha, 6. 5. 1930	1 list	1930	2633	1
3	**Dohnal Josef** Kyšperk (Letohrad), 16. 8. 1933, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1933	3931	1
4	**Hlava Jaroslav** b. m., 14. 3. 1903	2 ll	1903	1834	1
5	**Kočí Bedřich** Praha, 24. 10. 1926, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1926	3599	1
6	**Mušek Karel** Zbiroh, 18. 7. 1915, přiložena obálka	1 list 1 ob.	1915	1573	1
7	**Otto Jan** Paris (Paříž), 29. 8. 1889	2 ll	1889	2633	1
8	**nezjištěný** Bréry, 5. 11. 1898, přiložena fotografie A. Muchy	2 ll + 1 fot.	1898	0025	1
9	**nezjištěný** Zbiroh, 12. 8. 1915	2 ll	1915	3599	1
10	**nezjištěná** Zbiroh, 3. 1. 1916	1 list	1916	3599	1
11	**nezjištěná** Karlovy Vary, 8. 8. 1916	1 list	1916	2633	1
12	**nezjištěný** Praha, 5. 11. 1917	2 ll	1917	2307	1
13	**nezjištěný** Praha, 10. 1. 1918	1 list	1918	1573	1
14	**nezjištěný** Praha, 1. 3. 1927	1 list	1927	2633	1
15	**nezjištěný** Kyšperk, 13. 10. 1929	2 ll	1929	1709	1

16	**nezjištěný** b. m., 20. 8. 1930	1 list	1930	2633	1
17	**nezjištěný** Praha, 12. 9. 1930	1 list	1930	2988	1
18	**nezjištěná** Praha, 24. 11. 1932	1 list	1932	2633	1
19	**nezjištěná** Praha, 17. 6. 1934	1 list	1934	2583	1
20	**nezjištěný** b. m., b. d.	5 ll	b. d.	2988	1
21	**nezjištěný** b. m., b. d.	2 ll	b. d.	2633	1
22	**nezjištěný** b. m., b. d. (pohlednice)	1 list	b. d.	3599	1
23	**nezjištěný (Alfons Mucha za Jednotu umělců výtvarných)** b. m., b. d. (poškozeno)	1 kus	b. d.	3599	1
24	**Vácha Rudolf (Alfons Mucha spolu s Johannem Victorem Krämerem)** b. m., b. d. (něm., poškozeno)	4 ll	b. d.	2988	1
	Tisky				
25	Ex libris	1 kus	b. d.	3724	1
	Výstřižky				
26	Výstřižky k životu a dílu Alfonse Muchy	3 ks	1897, 1909, b. d.	3599	1
	Fotografie				
27	Osobní fotografie (mj. J. F. Langhans)	11 ks	1930-1933, b. d.	2307, 3458, 3459	1
28	Fotografie ateliéru, modelek a modelů	10 ks	b. d.	2877, 4230	1
29	Fotografie díla	58 ks	b. d.	4230	1

30	Fotografie rodného domu v Ivančicích	2 ks 1 neg.	1909	4230	1
31	Fotografie Muchova bytu v Praze	1 kus	b. d.	4230	1

Tiráž

Alfons Mucha (1860–1939), soupis osobního fondu
časový rozsah fondu: 1889–1934
počet evidenčních jednotek: 1 karton
počet inventárních čísel: 31
rozsah v bm: 0,06 m
stav ke dni: 8. 3. 2018
jméno zpracovatele: Lucie Večerníková
číslo evidenčního listu NAD: 124
číslo evidenční pomůcky: 165
počet stran: 7
schválil dne: 20. 9. 2018 Mgr. Tomáš Hylmar
č. j.: 112/2018 - ANG